

Nota

Ichtegem, Kortemarkstraat

Verslag van Resultaten

Titel

Nota Ichtegem, Kortemarkstraat: Verslag van Resultaten

Auteurs

Sander De Ketelaere & David Demoen

Erkende archeoloog

David Demoen (OE/ERK/Archeoloog/2015/00062)

BAAC-Projectnummer

2017-0908

Plaats en datum

Gent, 5 mei 2017

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 506

ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

1	Proefsleuvenonderzoek.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
1.1.2	Archeologische voorkennis	4
1.1.3	Aanleiding onderzoeksopdracht	5
1.1.4	Geplande bodemingrepen.....	5
1.1.5	Gekende verstoringen	7
1.1.6	Randvoorwaarden	9
1.2	Doelstellingen, Methode en strategie.....	10
1.2.1	Doelstellingen.....	10
1.2.2	Methode en strategie van het vooronderzoek	11
1.2.3	Organisatie van het vooronderzoek.....	15
1.2.4	Afwijkingen uitvoer onderzoek	15
1.2.5	Gegevens feitelijke uitvoer sleuvenonderzoek	15
1.2.6	Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding	15
1.3	Assessmentrapport	17
1.3.1	Assessment sporenbestand.....	17
1.3.2	Assessment vondsten en stalen	29
1.3.3	Assessment bodem en landschap	30
1.4	Synthese onderzoeksresultaten	33
1.4.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein.....	33
1.4.2	De onderzoeksresultaten in een ruimer archeologisch kader	35
1.4.3	Confrontatie resultaten eerder vooronderzoek.....	35
1.4.4	Onderzoeksvragen: Antwoorden	35
1.5	Besluit:.....	39
1.5.1	Potentieel op kennisvermeerdering.....	39
1.5.2	Volledigheid vooronderzoek	39
1.6	Samenvatting.....	41
2	Bijlagen	42
2.1	Lijst met figuren.....	42
2.2	Lijst met tabellen.....	42
2.3	Plannenlijst	42
2.4	Digitale bijlagen	42
2.4.1	Allesporenkaart	42
2.4.2	Sporenlijst.....	42
2.4.3	Referentieprofielen	42

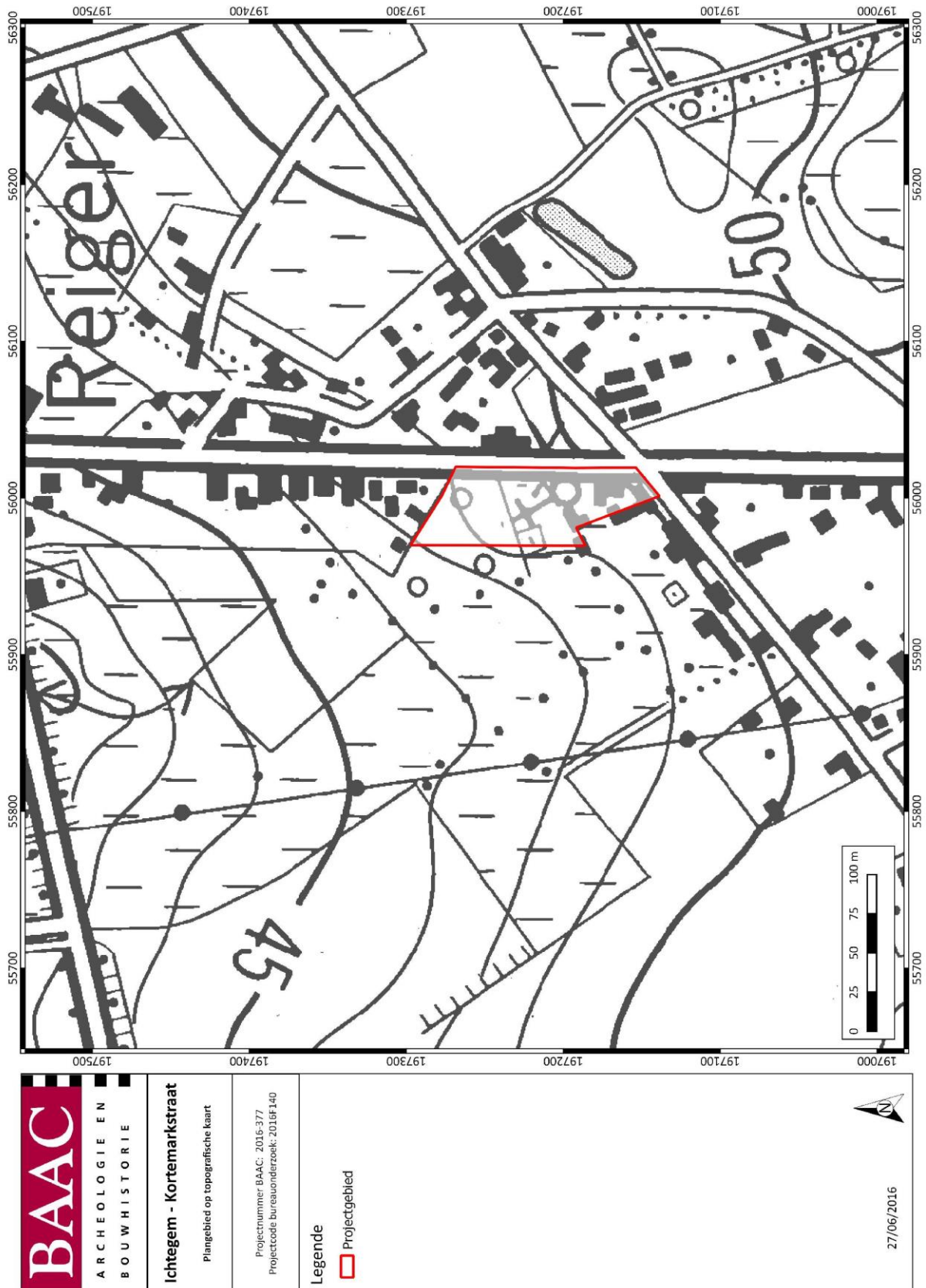
3	Bibliografie.....	43
4	Bijlagen	43

1 Proefsleuvenonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

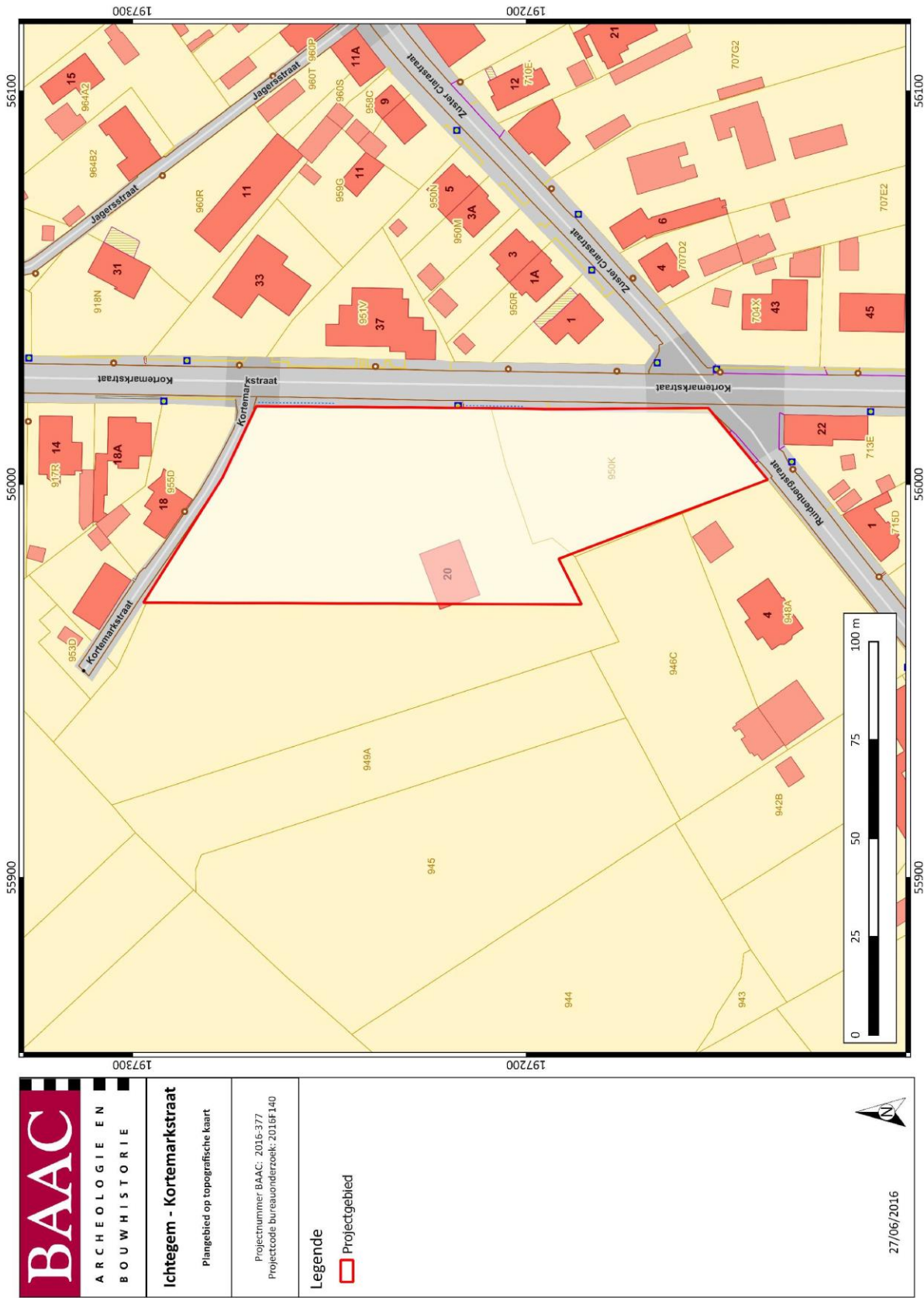
1.1.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Ichtegem, Kortemarkstraat		
Ligging:	Kortemarkstraat, gemeente Ichtegem, provincie West-Vlaanderen		
Kadaster:	Ichtegem, Afdeling 1, Sectie C, percelen: 950k, 951n, 951m ¹		
Coördinaten:	Noordwest:	x: 55969,9	y: 197296,6
	Noordoost	x: 56019,2	y: 197268,5
	Zuidoost	x: 56019,4	y: 197153,5
	Zuidwest	x: 55969,9	y: 197186,3
Projectcode BAAC Vlaanderen bvba:	2017-0908		
Projectcode proefsleuven:	2017D206		
Betrokken actoren:	David Demoen, erkend archeoloog & veldwerkleider; Sander De Ketelaere en Anna De Rijck, veldmedewerkers		
Betrokken derden:	Niet van toepassing		

Plan 1: Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (digitaal; 1:1; 27/06/2016)¹

¹ AGIV 2017a

Plan 2: GRB-kaart met aanduiding van het plangebied (digitaal; 1:1; 27/06/2016)²

² AGIV 2017b

1.1.2 Archeologische voorkennis

De voorliggende nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Dit werden gerapporteerd in de archeologienota *“Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat”*.³ Het reeds uitgevoerde vooronderzoek omvat een bureauonderzoek. Hieronder worden de resultaten van deze onderzoeken samengevat.

1.1.2.1 Bureauonderzoek

Het bureauonderzoek voor het plangebied werd in augustus 2016 uitgevoerd door BAAC Vlaanderen en verwerkt in de archeologienota *“Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat”*.⁴ De synthese van het bureauonderzoek luidt als volgt:

“In het plangebied, langs de Kortemarkstraat in Ichtegem, wordt een verkavelingsproject gepland door Hectaar NV. Het betreft enkele percelen die tot op heden hoofdzakelijk als weiland in gebruik waren, en in het zuidelijk deel gedeeltelijk bebouwd waren. Daar het bouwproject aan de nodige criteria voldoet inzake oppervlakte e.d. diende een archeologienota te worden opgemaakt. Het doel van archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een (eventueel) vervolgonderzoek. Gebaseerd op de resultaten van het uitgevoerde bureauonderzoek is de noodzaak voor verder archeologisch onderzoek op het terrein bevestigd.

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zo veel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens. Bovendien werden de – nog niet in detail uitgewerkte – plannen van de opdrachtgever geplot op de bestaande situatie. Op deze manier kon een inschatting worden gemaakt van het onderzoekspotentieel van het plangebied aan de hand van bodem- en aardkundige gegevens en kon een specifieke verwachting ten aangaan van de archeologische waarden op het terrein worden vastgesteld. Bovendien kon worden ingeschat wat de impact van reeds bestaande verstoringen op het eventueel aanwezige erfgoed waren geweest, en de omvang van vernietiging van het potentieel aanwezige erfgoed door de geplande nieuwbouw werd ingeschat.

Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied waardevolle archeologische resten zou kunnen bevatten vanaf de Metaaltijden tot de Nieuwe Tijd, waarbij het vermoedelijk zou gaan om grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de Metaaltijden tot de Nieuwe Tijd. Indicaties voor restanten uit oudere periodes, de steentijd, zijn er niet direct, maar zijn nooit uit te sluiten. Een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem kan dan ook leiden tot een zekere kenniswinst voor de omgeving binnen een archeologisch kader, ter aanvulling van het huidige bureauonderzoek.

Vanwege het feit dat het terrein nog niet in eigendom van de opdrachtgever is, betreft het hier een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek. Dit houdt in dat de ingreep in de bodem zoals gesteld in het programma van maatregelen, op een later tijdstip, na het in eigendom komen van de terreinen, uitgevoerd dient te worden.”⁵

³ BILLEMONT 2016

⁴ BILLEMONT 2016

⁵ BILLEMONT 2016

1.1.3 Aanleiding onderzoeksoopdracht

1.1.3.1 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud in situ, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of ex situ, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed ex situ wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk booronderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud in situ, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site in situ te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving.

1.1.3.2 Aanleiding

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem dat uitgevoerd werd binnen het kader van deze nota, werd opgelegd in het programma van maatregelen van de bekrachtigde archeologienota *Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat*. Binnen dit programma van maatregelen werd een gemotiveerd advies opgenomen, dat het onderzoek uitgevoerd binnen deze nota motiveert en verantwoordt.

1.1.4 Geplande bodemingrepen

Opdrachtgever plant op het terrein de aanleg van een verkaveling. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De impact van de geplande ingreep is (nog) niet volledig in te schatten, aangezien de definitieve verkavelingsplannen nog niet bekend zijn. Gezien de dichtheid van de geplande bebouwing op de verkaveling en het feit dat er bijbehorende infrastructuur (wegenis, nutsleidingen) wordt aangelegd, mag worden uitgegaan van

⁶ Plannen aangeleverd door de opdrachtgever.

1.1.5 Gekende verstoringen

Onderstaande figuren illustreren de recente verstoringen die kunnen verwacht worden op het terrein. Tot voor kort werd het zuidelijke deel van het terrein ingenomen door een hoeve, die tussen 2009 en 2015 afgebroken werd. Wanneer de hoeve werd gebouwd is niet met zekerheid te achterhalen. Indien de kaartbronnen worden gehanteerd, is deze ten vroegste als laat 19de eeuws te plaatsen. Enkel de loods centraal tegen de westelijke grens van het odnerzoeksterrein is momenteel nog aanwezig. Aangezien het hier naar alle waarschijnlijkheid geen massieve structuren met diepe funderingen betreft (particuliere woningbouw), zal de impact op de aanwezige archeologie echter eerder beperkt zijn. Eventuele kelderruimtes zullen wel de nodige verstoringen hebben veroorzaakt.

Figuur 1: Zicht op de gesloopte hoeve (augustus 2009).⁷

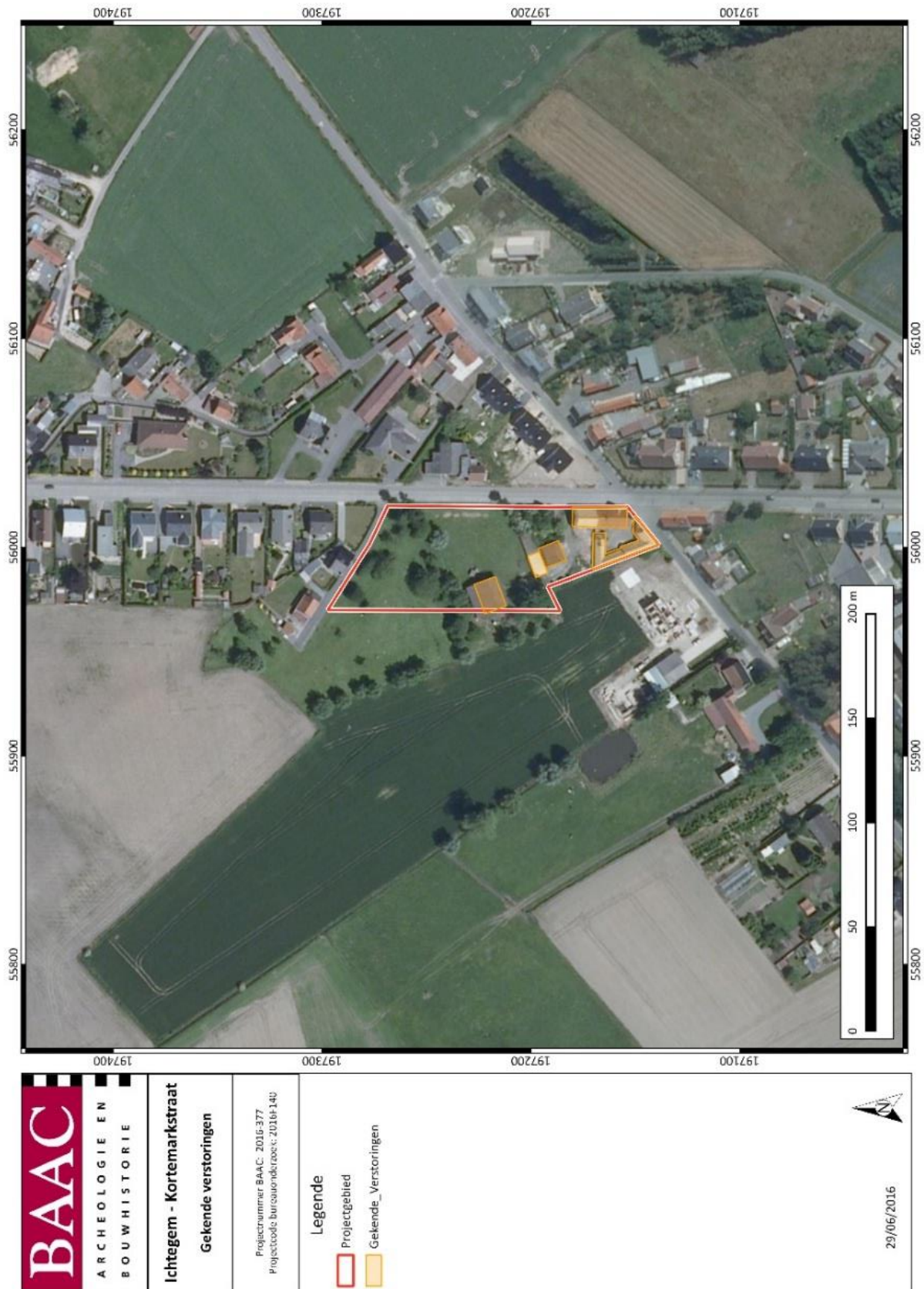
Het noordelijk deel van het terrein zijn steeds als graas- of akkerland in gebruik geweest in recente periodes.

Figuur 2: zicht op het achterliggend deel met grasland en boomgaard (augustus 2009).⁸

⁷ www.google.be

⁸ www.google.be

Plan 4: Gekende recente verstoringsen op het terrein (digitaal; 1:1; 29/06/2017)⁹

1.1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.2 Doelstellingen, Methode en strategie¹⁰

1.2.1 Doelstellingen

Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen met een grote oppervlakte. Belangrijk hierbij is dat het sleuvenonderzoek aanleiding is voor een verdere evaluatie van het terrein in een nota.

Deze onderzoeksopdracht kadert binnen de doelstelling van het vooronderzoek – het vaststellen van de aanwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken – die tijdens het voorgaande bureauonderzoek niet werd gehaald. Er wordt na het bureauonderzoek dan ook overgegaan tot verder vooronderzoek, al dan niet met ingreep in de bodem, om de onderzoeksdoelstellingen alsnog te halen. Hierbij moeten minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden. Deze onderzoeksvragen werden opgesteld in de archeologienota *Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat*:

Paleolandschap en bodemopbouw

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat is de relatie tussen de waargenomen bodemhorizonten en het paleolandschap
- Is de vastgestelde bodemopbouw intact? Hoe kan het ontbreken van bepaalde bodemhorizonten verklaard worden?
- Wat was de impact van de bouw en de afbraak van de 19^e eeuwse hoeve op de gesteldheid van het bodemarchief? Welke invloed heeft dit op de bewaringstoestand van mogelijk ouder archeologisch erfgoed?

Archeologische sites en ensembles: aard, ligging, bewaringstoestand, impact bodemingrepen en relatie met het paleolandschap

- Bevatten de lagen archeologische resten? Zo ja, welke?
- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Wat is de waarde van de aangetroffen archeologische sporen, structuren of ensembles?

¹⁰ De doelstellingen, werkwijze en strategie van het onderzoek werden opgesteld in het programma van maatregelen bij de archeologienota *Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat* (BILLEMONT 2016).

- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden? Houden ze verband met bepaald activiteiten?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, K) en de archeologische sporen?
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?

Onderzoeksvragen omtrent eventueel verder archeologisch onderzoek:

- Zijn alle doelstellingen van het vooronderzoek gehaald?
- Moet het archeologisch ensemble aangelegd tijdens het vooronderzoek verder worden onderzocht om tot een beter antwoord op de doelstellingen van het vooronderzoek te komen?
- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, welk?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Wat is de impact van het huidige gebruik van het terrein op het archeologische erfgoed?

Welk(e) de(e)l(en) van het terrein komen in aanmerking voor vervolgonderzoek?

1.2.2 Methode en strategie van het vooronderzoek

1.2.2.1 Proefsleuvenonderzoek: algemene bepalingen

Voor het proefsleuvenonderzoek worden de richtlijnen gevolgd die beschrijven staan in hoofdstuk 8.6.1. in de Code van Goede Praktijk.¹¹

De standaardmethode van een proefsleuvenonderzoek schrijft de aanleg van parallelle sleuven voor. De ideale dekkinggraad van de sleuven ligt tussen 10 en 15% van het plangebied. De sleuven zijn in regel 1,8 tot 2 meter breed. De afstand tussen de sleuven bedraagt in regel niet meer dan 15 m (middenpunt tot middenpunt). Statistisch onderzoek en simulaties van sleuven op verschillende soorten vindplaatsen met diverse omvang hebben aangetoond dat met een dichtheid van 10% ongeveer 95% van alle vindplaatsen met een minimum omvang van 5 m in diameter worden opgespoord.¹²

Hierbij geldt dat de kans dat lineaire structuren worden gemist groter is indien sleuven alle parallel in dezelfde richting worden gelegd. Om de trefkans op dergelijke structuren te vergroten, dienen dwarssleuven en/of kijkvensters te worden aangelegd. Het Agentschap Onroerend Erfgoed legde hiertoe in het verleden ca 2,5% dekkinggraad op. In geval van de volledige afwezigheid van archeologisch relevante sporen bij een zwaar verstoord bodemprofiel kan van bijkomende dwarssleuven en kijkvensters worden afgezien.

De aanleg van deze sleuven gebeurt met een graafmachine met een niet-getande graafbak van 1,8 tot 2 meter breed. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau. Indien er sprake is van meerdere potentiële archeologische niveaus, wordt elk niveau apart gewaardeerd.

¹¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016

¹² Borsboom/Verhagen 2012, 22-33.

Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van sleuven, kijkvensters en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden. Er dient een selectie van de sporen gecoupeerd te worden die afdoende is om de onderzoeksvragen te beantwoorden. In vermoedelijke diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring gezet om te verifiëren of het om een dergelijk spoor gaat en om de diepte te bepalen. De vergunninghouder is vrij in het bepalen van de noodzaak van aanvullende boringen en het aantal boringen.

Per sleuf en minstens om de 100 meter wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat een geschrinkt patroon ontstaat. Deze profielen worden opgeschoond voor zover de veiligheid en stabiliteit dit toelaten, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op schaal 1:20 en beschreven. Desgewenst worden bijkomende maatregelen genomen om de veiligheid en stabiliteit te verzekeren. Voor elk bodemtype wordt minstens één referentieprofiel door de aardkundige van het projectteam gedocumenteerd en beschreven. Bij elke profielput wordt de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op plan gebracht. Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezaamde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezaamde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal. Indien sporen worden gecoupeerd in functie van het beantwoorden van de vooraf opgestelde of door voortschrijdend inzicht opgeworpen onderzoeksvragen, worden de coupes ingemeten, getekend (schaal 1:20) en gefotografeerd.

Na afloop van het onderzoek worden de sleuven gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen. Indien nodig worden kwetsbare sporen (graven, zeer ondiep bewaarde sporen) afgedekt met doek of plastic zodat ze in geval van een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving niet verder worden aangetast vooraleer ze onderzocht kunnen worden.

1.2.2.2 Specifieke methodologie

Inplanting sleuven

Zoals reeds aangehaald wordt de methode van parallelle sleuven gebruikt. Over het terrein worden systematisch parallelle sleuven van ca 2 meter breed aangelegd met een tussenafstand van maximaal 15 meter. De sleuven worden in de lengte van het terrein aangelegd. Dit betekent dat ze een noord-zuid oriëntatie hebben.

Dekkingsgraad

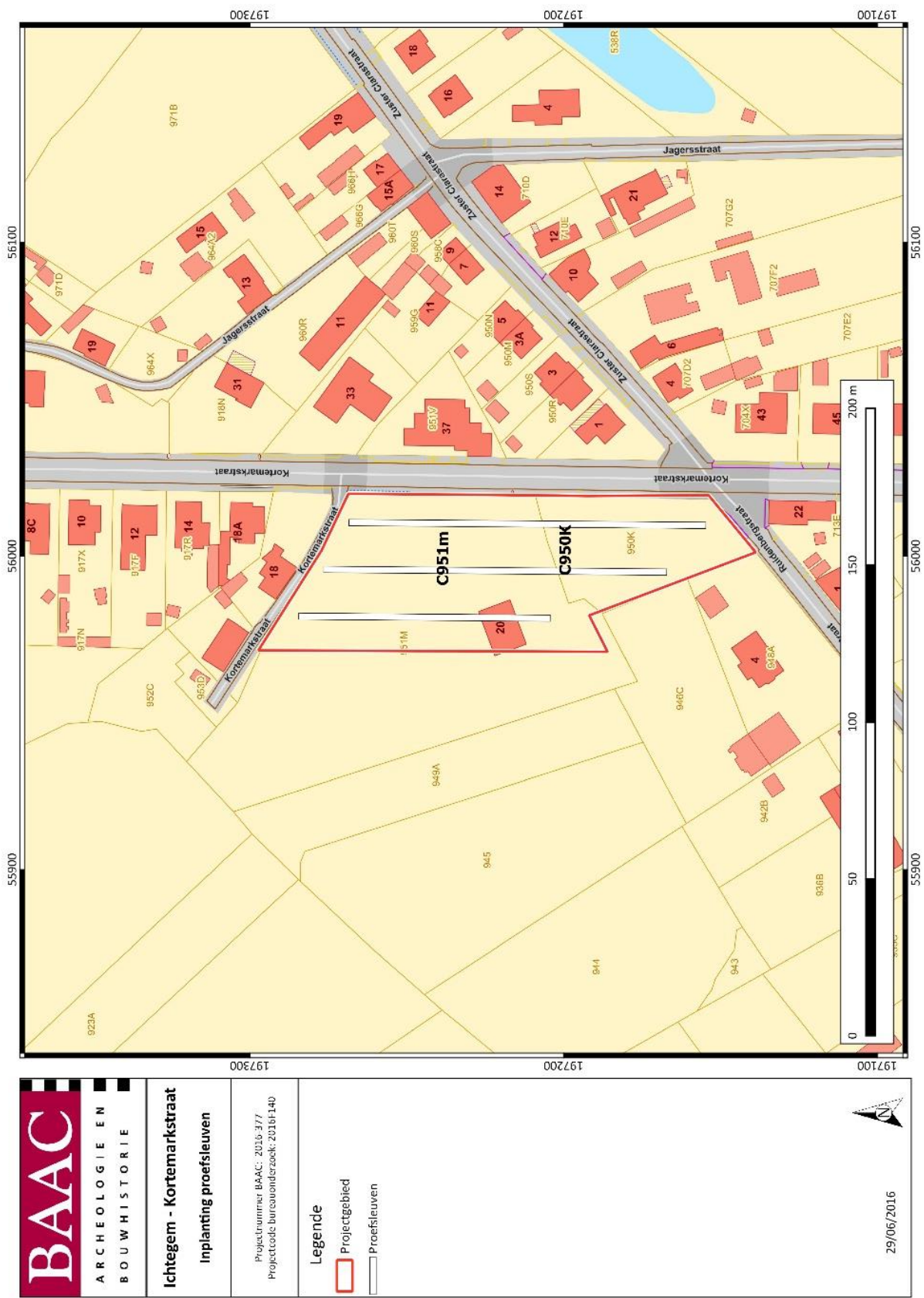
Het onderzoeksgebied is ca. 0,59 ha groot (= 5895 m²). De proefsleuven dienen 10% (= 590 m²) van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan met bijkomend ca. 2,5% (= 148 m²) aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant. Deze kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Selectie vondsten

Alle vondsten die tijdens de aanleg van de sleuven en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

Profielen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek worden profielen geregistreerd, teneinde een zo representatief mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige en Quartairgeologische opbouw van het plangebied. Rekening houdende met de natuurlijke, archeologische en technische omstandigheden werden de profielen gelijkmatig over de hele site verspreid. Vervolgens werden deze per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten werden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving van de profielen gebeurde conform de *FAO guidelines for soil description* en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

1.2.3 Organisatie van het vooronderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd op 28 april 2017 onder leiding van erkend archeoloog en veldwerkleider David Demoen. Verder werd het veldwerk uitgevoerd door archeologen Sander De Ketelaere en Anna De Rijck.

De sleuven werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 21 ton met een gladde graafbak van 2 m. Van alle sleuven werden overzichtsfoto's gemaakt. De sleuven en sporen werden ingetekend door middel van een GPS van het type Geomax Zenith 25 PRO en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

1.2.4 Afwijkingen uitvoer onderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd volledig conform de opgestelde methode en strategie en conform de Code van Goede Praktijk.

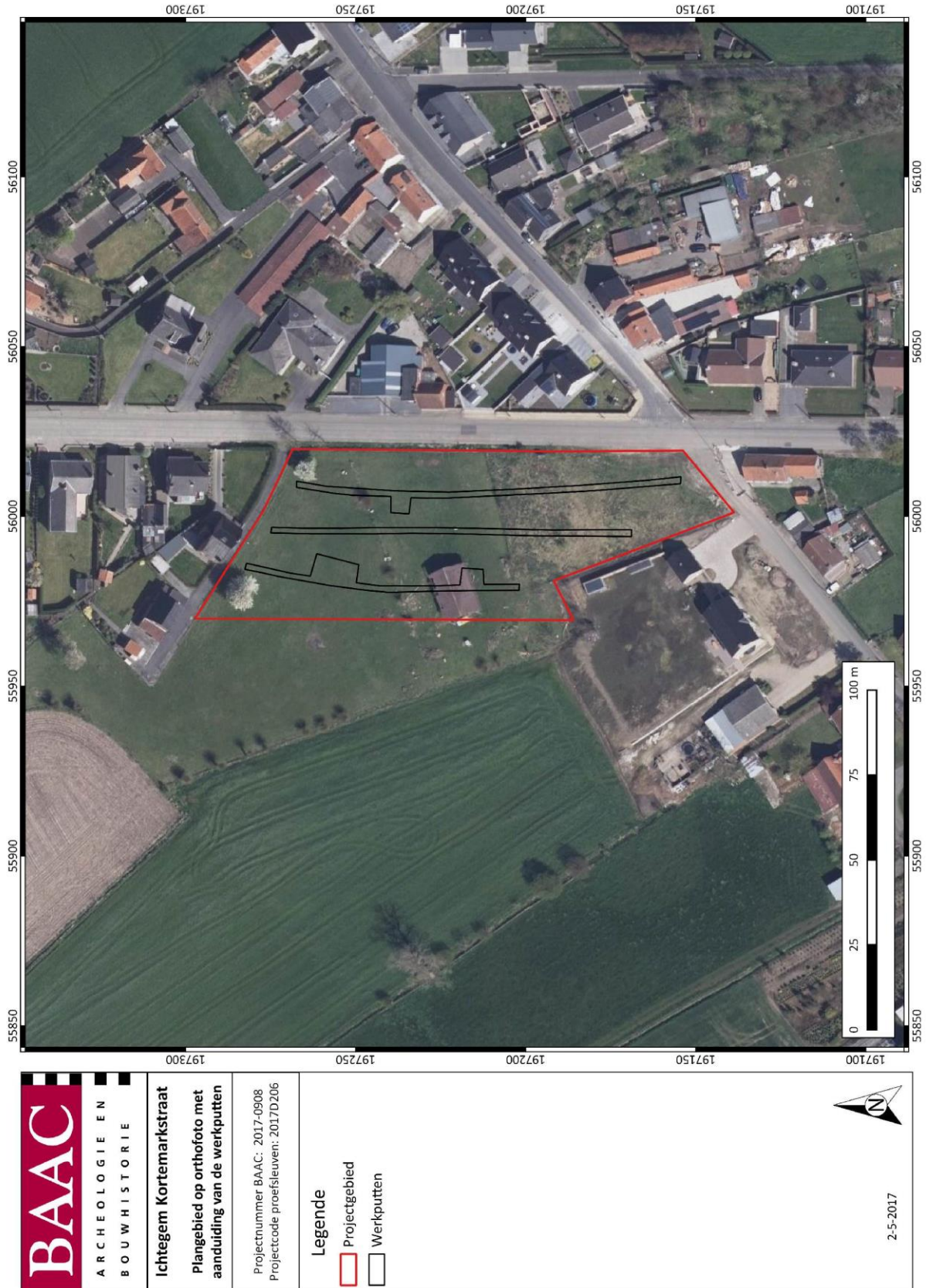
1.2.5 Gegevens feitelijke uitvoer sleuvenonderzoek

In regel werden alle sleuven aangelegd zoals voorgesteld in de specifieke methodologie. Binnen het plangebied stonden er in het noordelijke deel van het plangebied nog verschillende bomen. Deze bevonden zich in enkele gevallen op of direct naast de geplande sleuven (Figuur 2). De aanwezigheid van deze bomen verhinderde de aanleg van de sleuven zoals die oorspronkelijk uitgezet waren, en noodzaakten de archeologen het sleuvenplan lokaal (zeer) beperkt aan te passen. Hierbij werd getracht een zo volledig mogelijke dekkingsgraad te bekomen, met een afdoende spreiding over het terrein.

Er werd in totaal ca. 710 m² aangelegd door middel van drie sleuven (540 m²) en drie kijkvensters (ca. 160 m²), wat een dekkingsgraad inhoudt van 12.10%.

1.2.6 Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding

Er werd geen beroep gedaan op externe specialisten.

Plan 6: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters op orthofoto (digitaal; 1:1; 02/05/2017)¹⁴

¹⁴ AGIV 2017c

1.3 Assessmentrapport

1.3.1 Assessment sporenbestand

1.3.1.1 *Manifestatie archeologische site aan huidig oppervlak*

Er werden geen sporen, structuren of archeologische ensembles aangetroffen aan het oppervlak van onderzoeksterrein

1.3.1.2 *Stratigrafie van de site*

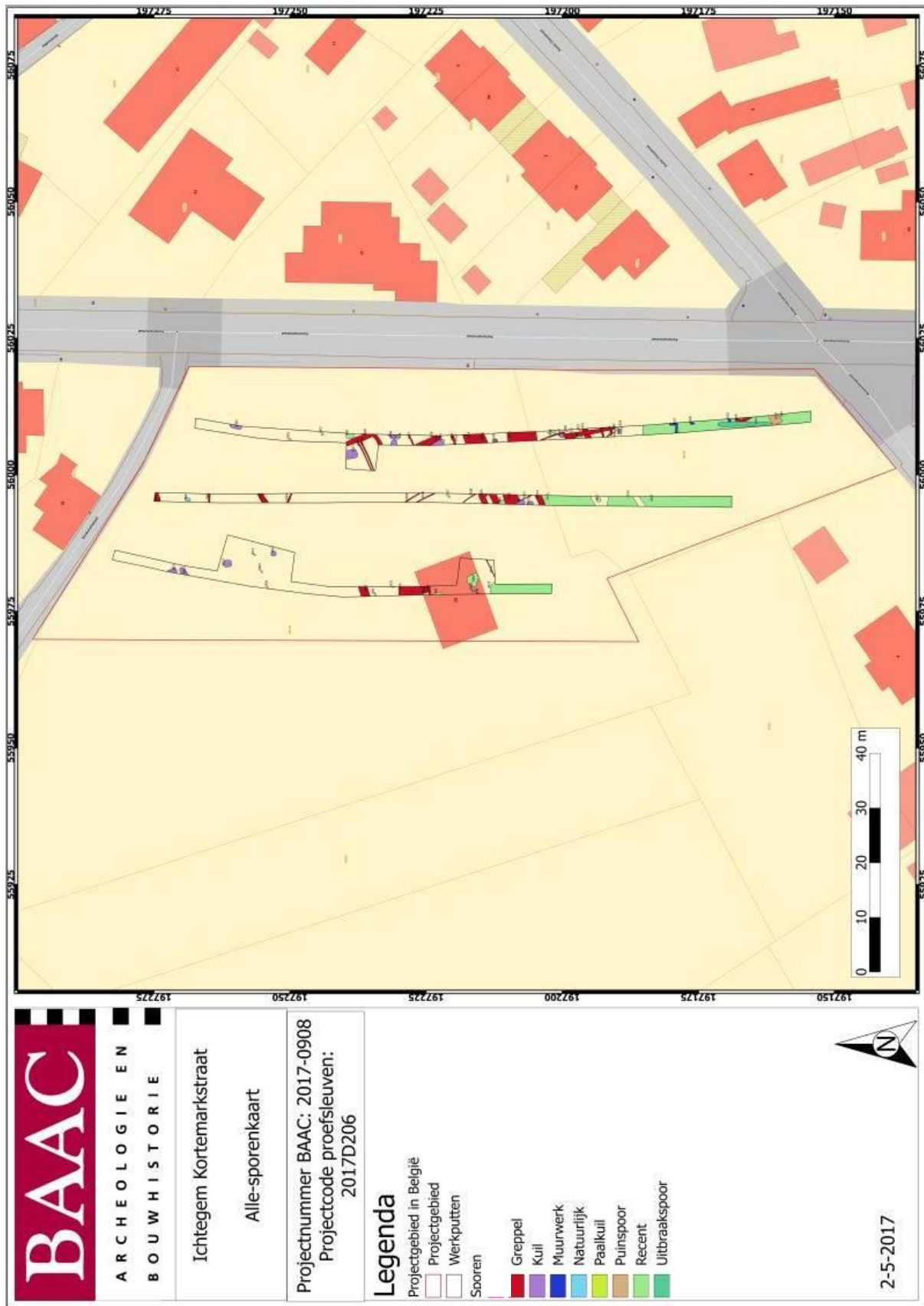
De antropogene stratigrafie van de site bestond uit slechts één relevant (leesbaar) archeologisch niveau. Het vlak bevond zich in het noordoosten van het plangebied op een hoogte tussen 47,7 m TAW en 48,5 m TAW, en in het zuidwesten van het plangebied op een hoogte tussen 48,5 m TAW en 49,3 m TAW. Het maaiveld bevond zich in het noordoosten van het plangebied tussen 48 m TAW en 49 m TAW, en in het zuidwesten van het plangebied op een hoogte tussen 49,2 m TAW en 50 m TAW. Het vlak bevond zich dus ongeveer tussen 30 en 70 cm onder het maaiveld.

1.3.1.3 *Weergave onderzoek: kaarten*

Hieronder een overzicht van de aangetroffen sporen aan de hand van de allesporenkaart. Naast proefsleuven werden ook drie kijkvensters aangelegd, om op deze manier optimale informatie te verkrijgen over het al dan niet aanwezige sporenbestand in het plangebied.

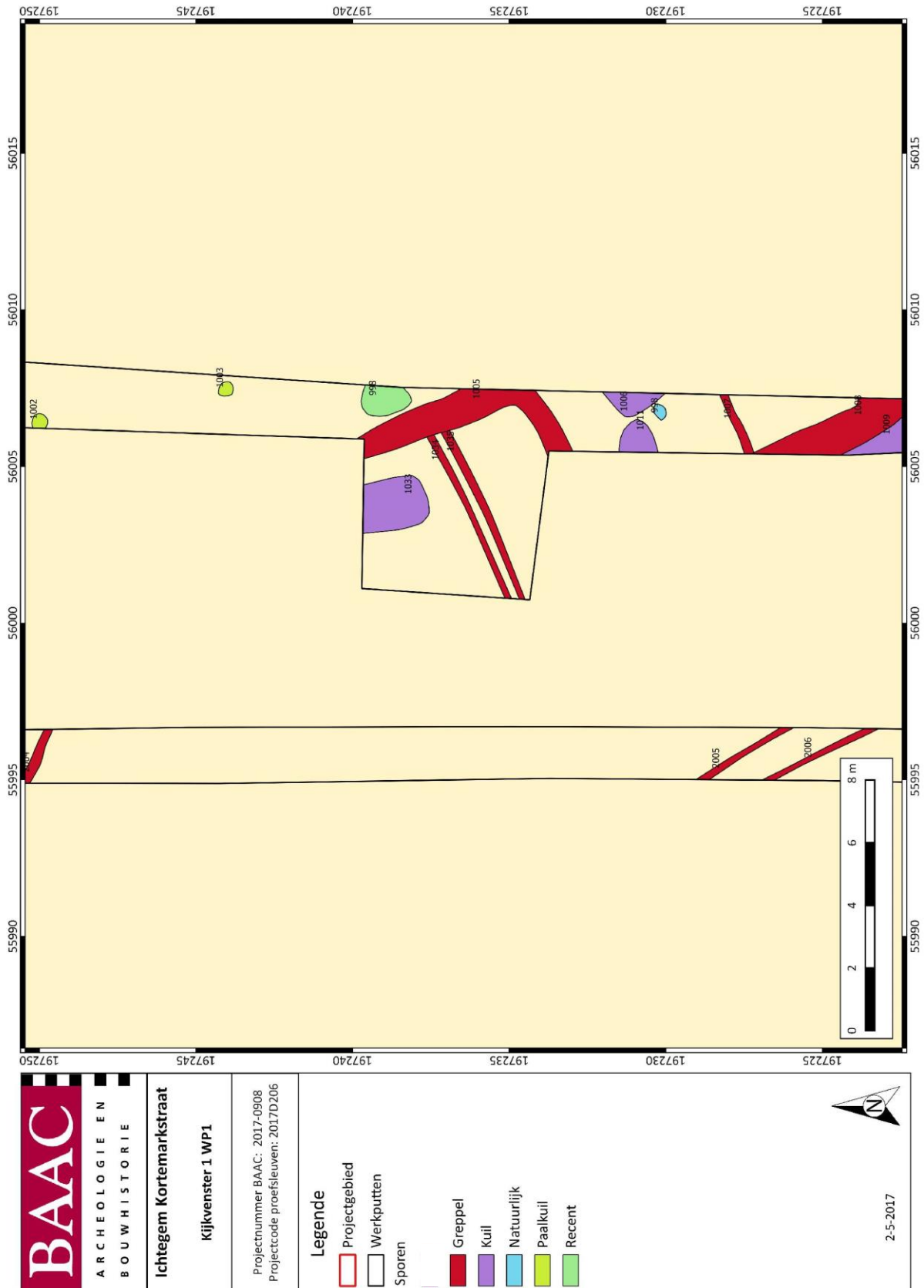
1.3.1.4 *Harrismatrix van complexe stratigrafie en complexe spoorcombinaties*

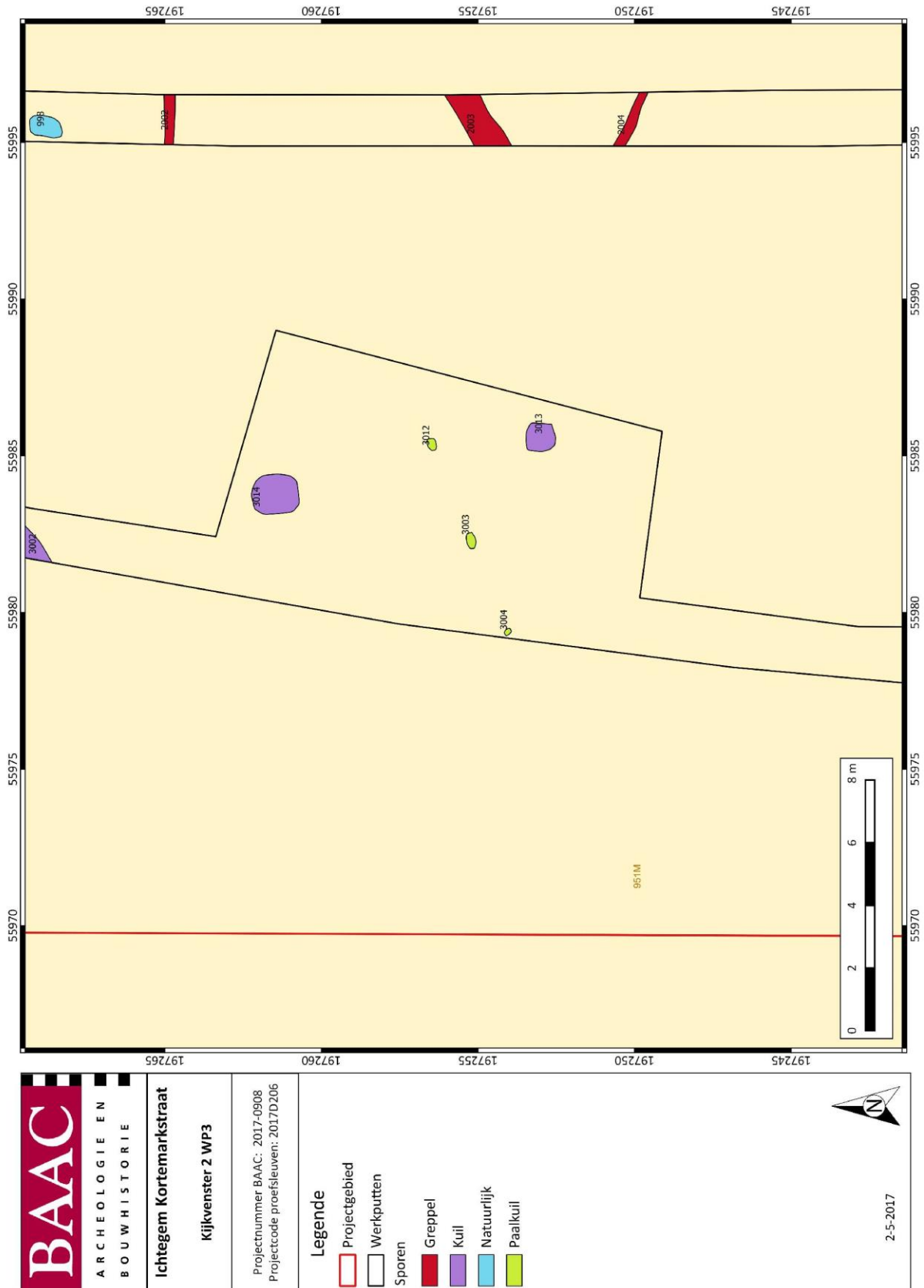
Niet van toepassing.

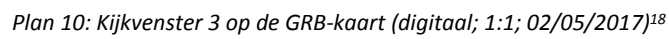

Plan 7: Allesporenkaart op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)¹⁵

¹⁵ AGIV 2017b

Plan 8: Kijkvenster 1 op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)¹⁶¹⁶ AGIV 2017b

Plan 9: Kijkvenster 2 op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)¹⁷¹⁷ AGIV 2017b

¹⁸ AGIV 2017b

1.3.1.5 Beschrijving sporenbestand

In totaal werden 82 spoornummers uitgedeeld: 35 in WP 1, 17 in WP 2 en 13 in WP 3. Hierbij werd een onderscheid gemaakt tussen antropogene sporen (paalkuilen, (recente) kuilen, graven, greppels, wegen) en natuurlijke sporen (veroorzaakt door bioturbatie, windvallen, bodemvorming) (Tabel 1). De natuurlijke sporen werden niet genummerd. Sommige sporen die aanvankelijk als een spoornummer hadden gekregen, bleken recent te zijn. De gewijzigde interpretatie werd in de sporenlijst bijgehouden.

De datering van de sporen gebeurde op basis van het vondstmateriaal dat werd aangetroffen bij het aanleggen van het vlak of bij het couperen. In dit hoofdstuk wordt slechts een selectie van sporen besproken die voor dit onderzoek van belang kunnen zijn. Voor de overige, niet besproken sporen, wordt verwezen naar de sporenlijst in bijlage.

Tabel 1: Aantal sporen per aard spoor

AARD SPOOR	AANTAL
KUIL	17
PAALKUIL	8
GRACHT/GREPPEL	31
RECENTE VERSTORING	20
NATUURLIJK	2
MUURWERK	3
PUINSPOOR	1
UITBRAAKSPOOR	1

Greppels/Grachten

Zoals duidelijk wordt in Tabel 1 bestaat het merendeel van de aangetroffen archeologische sporen uit lineaire grachten en greppels. Er kan een onderscheid gemaakt worden op basis van oriëntatie: zuidoost-noordwest en zuidwest-noordoost. Aan de hand van de vondstcollectie worden deze greppels alle in de nieuwe tijd of jonger gedateerd.

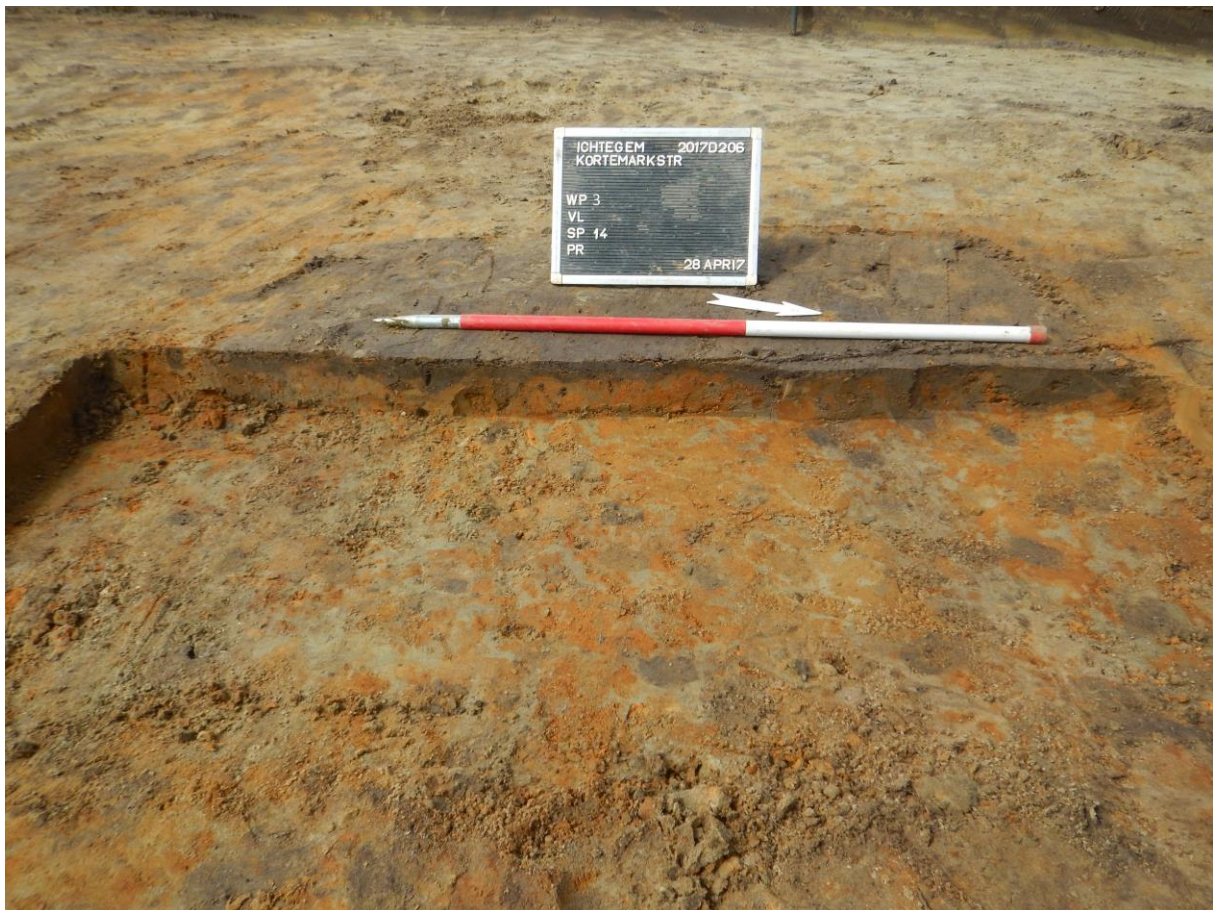
Het merendeel van de grachten en greppels vertoont een zuidoost-noordwest oriëntatie. De grootste sporen, S1.017 en S3.005, werden op basis van de breedte (die meer dan 4 m bedraagt) geïnterpreteerd als grachten. Op basis van de allesporenkaart zou gesteld kunnen worden dat S2.010 of S2.014 het verdere verloop is van S1.017, maar gezien het grote verschil in breedte van het spoor lijkt dit eerder onwaarschijnlijk. S1.014 valt met een breedte van ongeveer 3 m eerder nog in de categorie van de greppels. Het spoor vertoont een homogene donkergrijze vulling. Aangezien geen van deze sporen vondstmateriaal opleverde, kan niets met zekerheid gezegd worden over een mogelijke datering.

Verspreid over het centrale deel van werkput 1 en 2 werden er verschillende kleinere parallele greppels gevonden. Allen vertonen ze een donkergrijze vulling en een hoofdzakelijk noordwest-zuidoost oriëntatie, enkele greppels vertonen een bocht naar een zuidwest-noordoostelijke ligging (bv. S1.005, 1.008, 1.018 en 2.009. Haaks op de weg die in de 18^e eeuw ten zuiden van het plangebied liep. Opnieuw werden er geen vondsten verzameld, de greppels werden ook niet gecoupeerd.

In werkput 3 werd een lineaire greppel met een zuidwest-noordoost oriëntatie aangetroffen. Deze werd niet waargenomen in de andere sleuven. Net als de andere greppels heeft ze een homogene donkergrijze vulling.

Kuilen

Verspreid over heel het onderzoeksterrein werden 17 kuilen blootgelegd. Het ging steeds om sporen met een geïsoleerde ligging, waardoor de archeologische relevantie eerder beperkt is. Er werden twee kuilen gecoupeerd. S3.008 was slechts tot een diepte van minder dan 5 cm bewaard en werd als recent geïnterpreteerd.

Figuur 3: Coupe op S3.014

S1.016 ging tot een diepte van minstens 34 cm. Op basis van de vondstcollectie wordt het spoor een recente datering toegeschreven.

Verschillende andere sporen konden ook als recente sporen geïnterpreteerd worden. S1.010 en 1.011 bevatten glas, aardewerk en puin. Het glas was duidelijk recent, er werden geen vondsten ingezameld. Kuilen S1.001, 1.019, 1.006 en 1.009 bevatten ook allemaal puin en werden als recent geïnterpreteerd.

Figuur 4: S1.010 in het vlak.

De overige kuilen waren archeologisch minder relevant. In kijkvenster 1 werd een grote rechthoekige kuil blootgelegd (1,6 bij minstens 2,2 meter). Deze had een donkergrijze vulling met houtskoolspikkels. De vulling is daarmee gelijkaardig aan S3.001 en 3.013. Op basis van de scherpe aflijnen, de vulling en de vondstcollectie (bouwpuin, glas) werd het spoor in de nieuwste tijd gedateerd.

Figuur 5: Vlakfoto van kijkvenster 1

Binnen de kuilen werd er geen (dateerbaar) materiaal verzameld. Gezien het ontbreken van oversnijdingen met de greppels, met uitzondering van de kuilen die als recent geïnterpreteerd kunnen worden, zijn deze mogelijk gelijktijdig. Dit zou ze in de late tot post-middeleeuwen plaatsen.

Paalkuilen

Er werden ook 8 paalkuilen blootgelegd. Opnieuw ging het voornamelijk om kuilen met een geïsoleerde ligging. Van deze paalkuilen waren er twee paalkuilen die puin bevatten (S1.002 en S1.003).

In de sleuf WP3 werd een palenrij van minstens drie paalkuilen bloot gelegd (interval ca. 2 m). In de coupe was paalkuil S.3.003 ongeveer 20 cm onder het archeologisch niveau bewaard. De vulling van de paalkuil was matig heterogeen gevlekt en tekende zich zeer scherp af ten opzichte van de moederbodem. Op basis van de vulling en de vondstcollectie (fragmenten baksteen), wordt het spoor een recente datering toegedicht. De palenrij is meer dan waarschijnlijk de restant van een omheining. Opvallend is dat deze parallel liep aan het hierboven vermelde greppelsysteem. De paalzettings behoorden alvast niet tot een gebouwplattegrond.

Figuur 6: Coupe op S3.003

Recente verstoringen

Er werden 20 spoornummers uitgedeeld aan sporen die als recente verstoring beschouwd werden. Daarnaast werden er 3 spoornummers uitgedeeld aan resten van muurwerk en één spoornummer aan zowel een puinspoor als een uitbraakspoor. Deze laatste zijn allen ook recente verstoringen.

De meeste van deze sporen bevinden zich in de zuidelijke helft van het plangebied. Zoals vermeld bij de gekende verstoringen stond er tot enkele jaren geleden een hoeve op dit deel van het plangebied. Hoogstwaarschijnlijk is de grond sterk geroerd bij de afbraak hiervan.

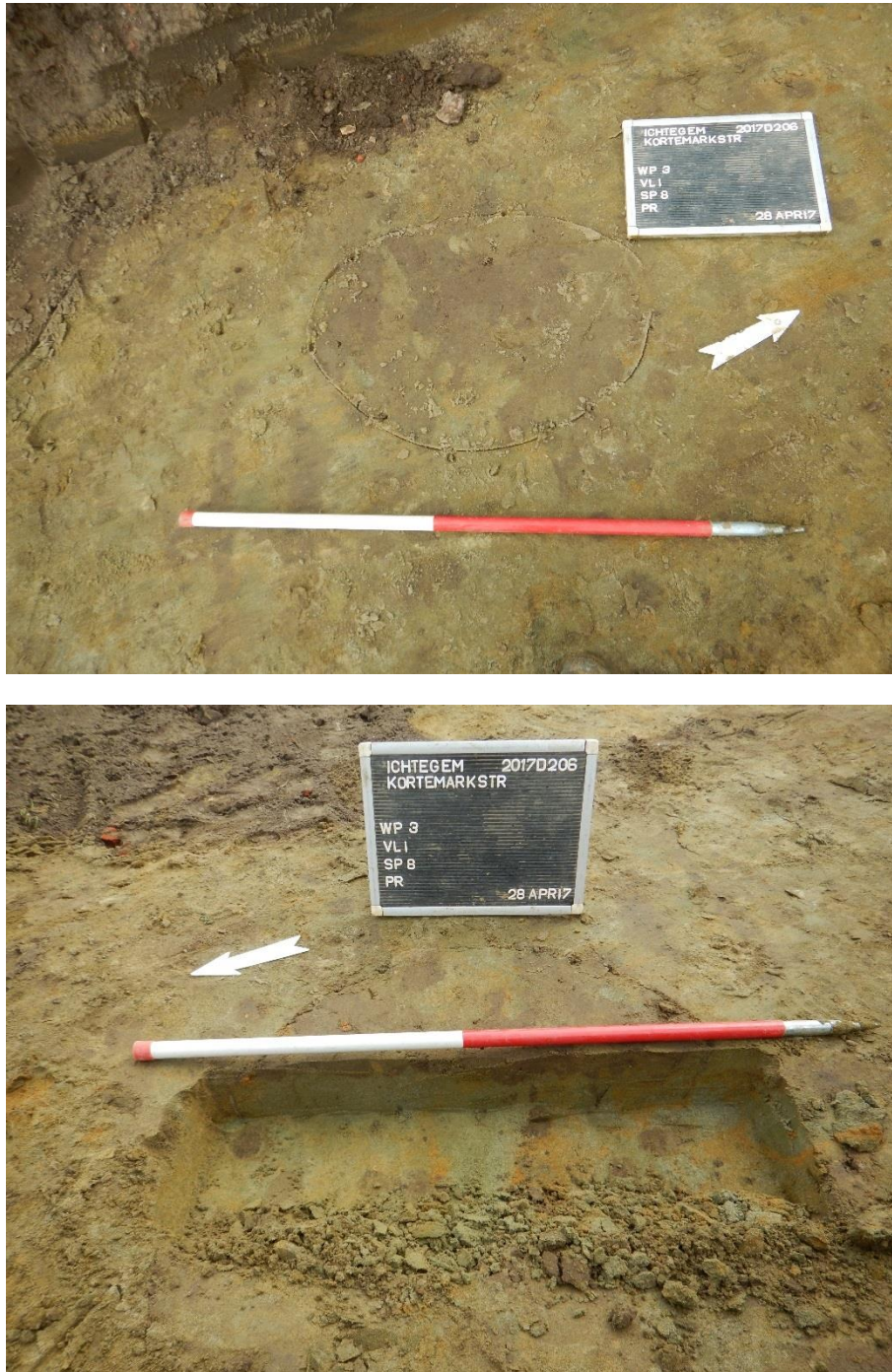
Figuur 7: Vlakfoto van de verstoring in werkput 1

Figuur 8: recente kuil S.3.009 in het vlak (centraal).

Natuurlijke sporen

Ten slotte werden enkele natuurlijke sporen aangetroffen. Deze werden gekenmerkt door een erg bleke, sterk uitgeloopte vulling, die zich erg vaag aftekende ten opzichte van de moederbodem. Er werden geen spoornummers uitgedeeld aan de natuurlijke sporen.

Figuur 9: natuurlijk spoor S.3.08 in het vlak (boven) en in de coupe (onder)

1.3.2 Assessment vondsten en stalen

1.3.2.1 Methode en technieken

Terreinmethodiek

Er werden geen vondsten, noch stalen verzameld.

Omgevingsfactoren

Er werden geen vondsten verzameld die aan de omgeving kunnen gerelateerd worden.

Methode en technieken van assessment

Aangezien er geen vondsten verzameld werden, was er geen nood aan het uitvoeren van een assessment.

1.3.2.2 Assessment Aardewerk

Niet van toepassing.

1.3.2.3 Assessment stalen

Niet van toepassing.

1.3.2.4 Conservatieassessment

Niet van toepassing.

1.3.3 Assessment bodem en landschap

1.3.3.1 Landschappelijke en aardkundige situering

Zie de archeologienota van de bureaustudie door BAAC Vlaanderen.¹⁹

1.3.3.2 Bodem, paleolandschap en referentieprofielen

In totaal werden in het plangebied vijf profielen aangelegd (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), waarvan één in de eerste werkput en telkens twee in de tweede en de derde werkput. De bodemkundige situatie binnen heel het onderzoeksterrein kan samengevat worden aan de hand van één referentieprofiel, profiel 2.01.

Referentieprofiel (Prof 2.01)

Het referentieprofiel werd gekenmerkt door een donkergrijsbruine bouwvoor (Ap-horizont) aanwezig met een dikte van ca. 50 cm, bestaande uit donkergrijsbruine, humeuze zwak zandige leem. De basis van deze horizont was vrij scherp en regelmatig. Onder de bouwvoor bevond zich een A/C horizont. Deze horizont was waarschijnlijk één à twee keer verploegd en daarna sterk gebioturbeerd. Deze horizont heeft een dikte van 10 cm. Onder deze menglaag bevond zich een eerste C-horizont (1Cg). Deze had een vrij grof zandige textuur en een geel beige kleur. Opvallend waren de vele gereduceerde gleysporen en sporen van cryoturbatie (vorstwiggen) en bioturbatie. Deze horizont was ongeveer 40 cm dik. De tweede C-horizont bestond uit groen tot grijsgroen fijn zand tot licht zandige leem, dat glauconiethoudend was. Verder vertoonde deze horizont opvallend minder sporen van bioturbatie. De sporen van cryoturbatie drongen wel door tot in deze horizont. Beide horizonten maakten deel uit van het Lid van Vlierzele.

Figuur 10: Profiel 2.01

¹⁹ BILLEMONT 2016

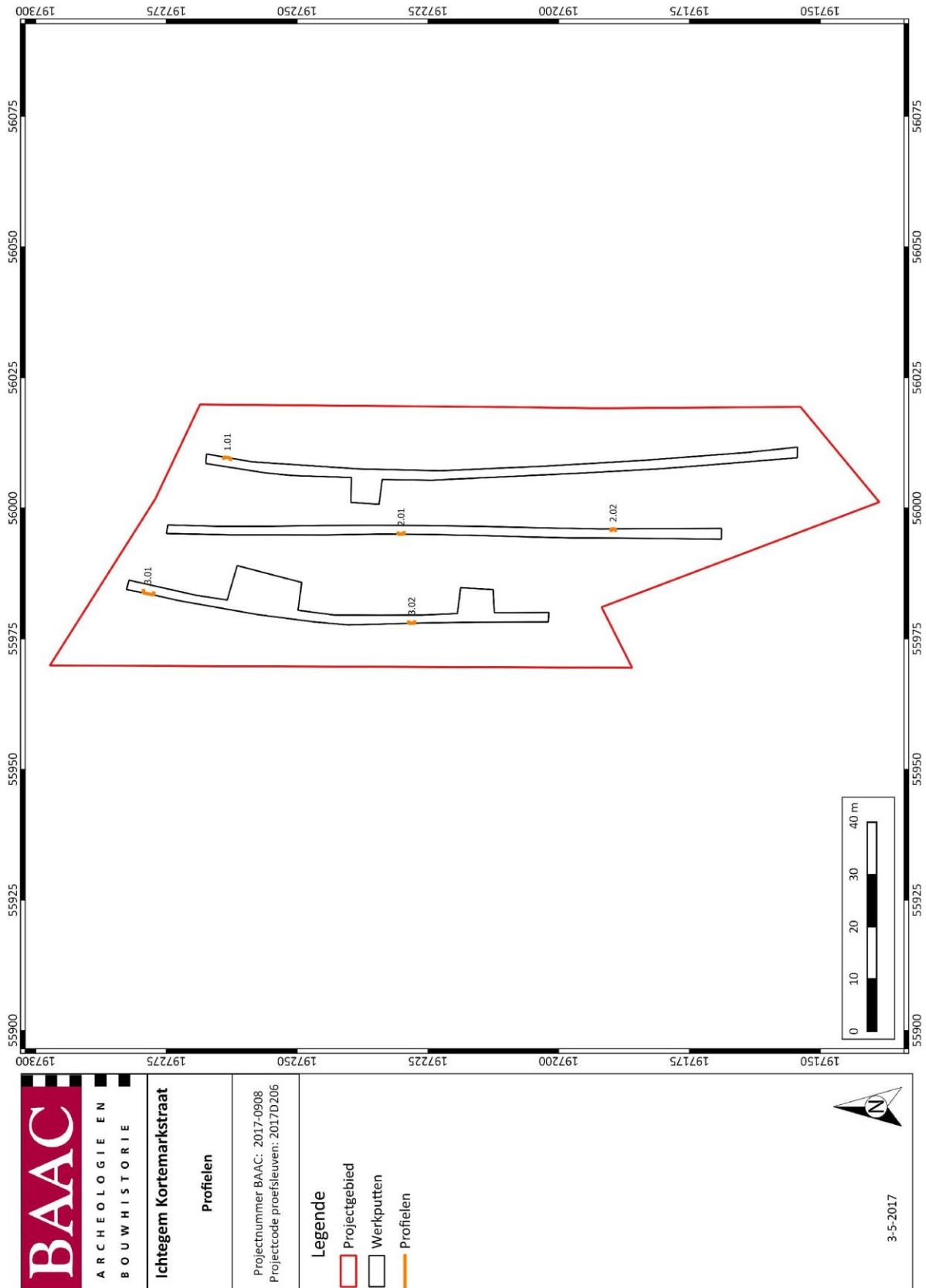
Ook onderstaande profielregistraties illustreren dezelfde bodemopbouw als het referentieprofiel. De enige variatie zit in de dikte van de respectievelijke horizonten. De Cg-horizont werd bij de andere profielen niet aangesneden.

Figuur 11: Profiel 1.01

Figuur 12: Profiel 3.01

Plan 11: Overzicht van de aangelegde profielen (digitaal; 1:1; 03/05/2017)

1.4 Synthese onderzoeksresultaten

1.4.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

1.4.1.1 Datering en interpretatie archeologisch ensemble

Globaal genomen vallen de resultaten van het proefsleuvenonderzoek aan de Kortemarkstraat in Ichtegem mager uit. De meest opvallende sporen waren een cluster aan greppels die allen volgens, of haaks op, de Ruidenbergstraat georiënteerd waren. Vermoedelijk gaat het hier dus om greppels die een oude perceelsindeling aanduiden. In deze zelfde context kan ook de rij van drie paalkuilen in werkput 3 gerekend worden. Deze palenrij vertoont ook een zuidwest-noordoost oriëntatie en maakte vermoedelijk deel uit van een omheining binnen de percellering. Er werden geen vondsten gedaan waardoor een exacte datering niet mogelijk is, maar vermoedelijk gaat het om greppels vanaf de late middeleeuwen tot de post-middeleeuwen.

Meer dan waarschijnlijk vertegenwoordigt deze occupatiefase een erg extensieve bewerking en indeling van het landschap, mogelijk reeds vanaf de volle middeleeuwen. De toenmalige inrichting van het landschap toont alvast grote gelijkenissen met de huidige percelering. Archeologisch onderzoek in de ruime regio, onder andere aan de Barnestraat in Koekelare²⁰, toonde aan dat de huidige indeling en percelering van het landschap inderdaad kan opklimmen tot de 13^e eeuw. Dit lijkt ook op het onderzoeksterrein aan de Kortemarkstraat in Ichtegem het geval. Het sporenbeeld binnen deze occupatiefase beperkte zich tot extensieve exploitatiesporen. Er kunnen geen sporen van bewoning, artisanale activiteit of andere menselijke aanwezigheid met deze occupatiefase geassocieerd worden. De archeologische waarde van deze groep sporen is dan ook beperkt.

Daarnaast bestaat het sporenbestand uit enkele onbepaalde kuilen of paalkuilen, die alle worden gekenmerkt door een geïsoleerde ligging. Geen van deze sporen kan met een ruimere occupatie geassocieerd worden. De archeologische waarde van deze sporen is dan ook erg beperkt.

Een laatste categorie van binnen het sporenbestand is muurwerk. Deze kunnen echter allen, samen met de omliggende verstoringen, geassocieerd worden met de afbraak van een hoeve die zich op het zuidelijke deel van het terrein bevond. Opnieuw is de archeologische waarde dus zeer beperkt.

1.4.1.2 Interpretatie referentieprofielen

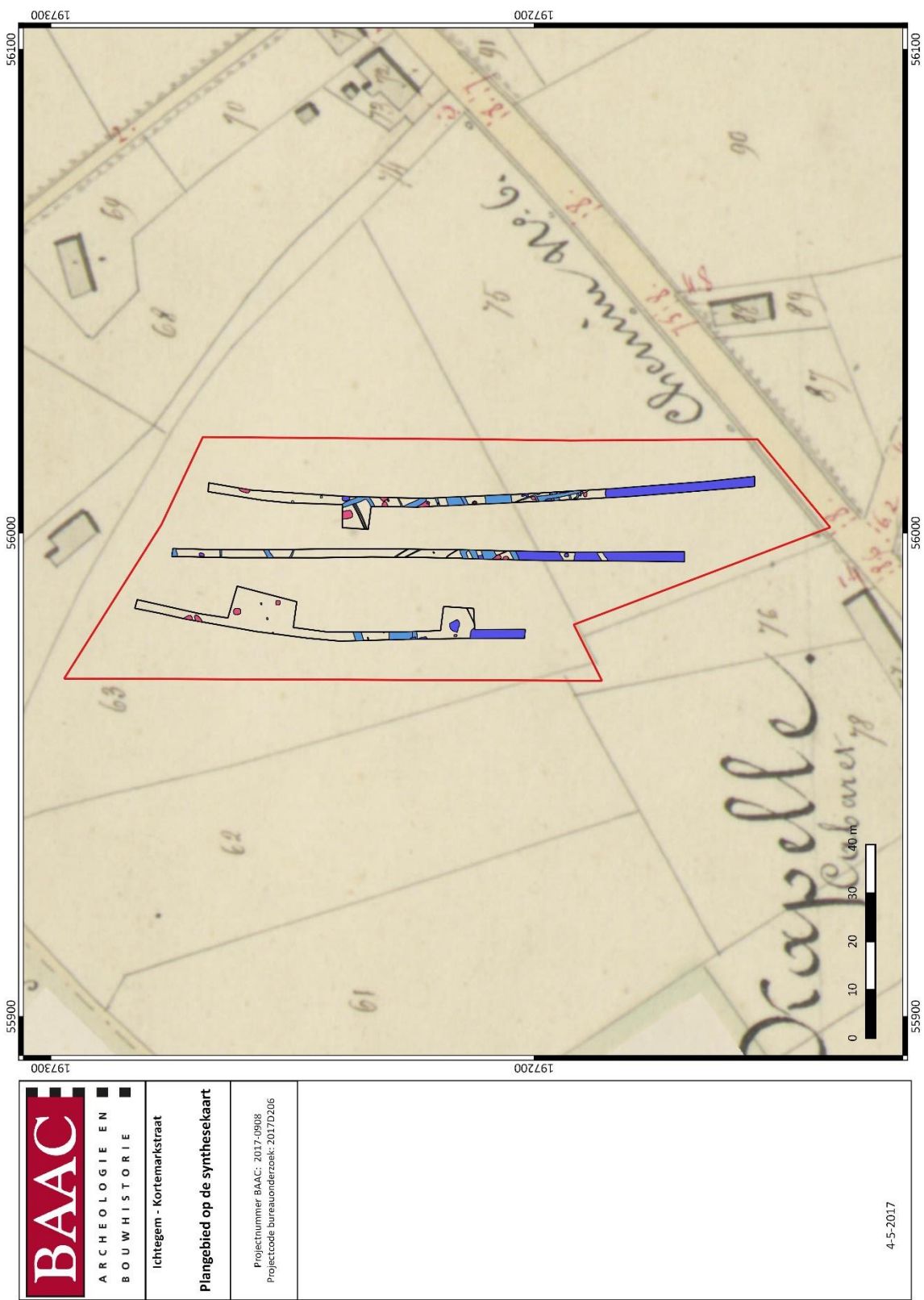
Samenvattend kan gesteld worden dat in de sleuven doorgaans een droge zandbodem met een verbrokkelde ijzer-horizont aanwezig was. Deze laatste was erg variabel van dikte. De C-horizont bestond uit groen tot grijsgroen fijn zand dat glauconiethoudend is en deel uitmaakt van het Lid van Vlierzele.

1.4.1.3 Syntheseplan

Op het syntheseplan werden volgende elementen opgenomen:

- Allesporenplan
- Projectie Atlas der Buurtwegen: illustreert de overeenkomst tussen de toenmalige (19^e eeuw) perceelsindeling en de oriëntatie van het aangetroffen greppelsysteem.

²⁰ DEMOEN & VANOVERBEKE 2014.

Plan 12: onderzoeksterrein op de syntheseskaart (digitaal; 1:1; 04/05/2017).

1.4.2 De onderzoeksresultaten in een ruimer archeologisch kader

Zoals reeds aangehaald, kaderen de meest relevante archeologische sporen binnen de extensieve exploitatie en inrichting van het landschap vanaf de volle middeleeuwen. Dergelijke sporen komen bijzonder courant voor tijdens prospectief onderzoek in Vlaanderen. Interessant is dat de huidige inrichting en percelering van het landschap vaak zijn wortels vindt in concepten die tijdens de volmiddeleeuwse exploitatie van het landschap ontwikkeld werden. Zoals reeds aangehaald, werd tijdens het opgraving aan de Barnestraat in Koekelare het proces van de evolutie van deze concepten, vanaf de 13^e eeuw tot de dag van vandaag, onderzocht.²¹

De beperkte archeologische relevantie van het overige sporenbestand maakt het onmogelijk dit in een breder kader te plaatsen.

1.4.3 Confrontatie resultaten eerder vooronderzoek

1.4.3.1 Historisch, archeologisch en cultureel kader

De resultaten kaderen binnen de algemene archeologische verwachting die werd opgesteld tijdens het bureauonderzoek. Wel waren de resultaten opvallend minder relevant dan de eerder hoge verwachting – op basis van paleolandschappelijke ligging en de archeologische kennis van de omgeving – deed vermoeden.

1.4.4 Onderzoeksvragen: Antwoorden

Paleolandschap en bodemopbouw

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*

De bodemkundige opbouw bestaat uit een Ap horizont die overgaat in een C-horizont. Tussen beide horizonten bevindt zich een zwaar gebioturbeerde menglaag.

- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*

Het referentieprofiel werd gekenmerkt door een donkergrijsbruine bouwvoor (Ap-horizont) aanwezig met een dikte van ca. 50 cm, bestaande uit donkergrijsbruine, humeuze zwak zandige leem. De basis van deze horizont was vrij scherp en regelmatig. Onder de bouwvoor bevond zich een A/C horizont. Deze horizont was waarschijnlijk één à twee keer verploegd en daarna sterk gebioturbeerd. Deze horizont heeft een dikte van 10 cm. Onder deze menglaag bevond zich een eerste C-horizont (1Cg). Deze had een vrij grof zandige textuur en een geel beige kleur. Opvallend waren de vele gereduceerde gleysporen en sporen van cryoturbatie (vorstwiggen) en bioturbatie. Deze horizont was ongeveer 40 cm dik. De tweede C-horizont bestond uit groen tot grijsgroen fijn zand tot licht zandige leem, dat glauconiethoudend was. Verder vertoonde deze horizont opvallend minder sporen van bioturbatie. De sporen van cryoturbatie drongen wel door tot in deze horizont. Beide horizonten maakten deel uit van het Lid van Vlierzele.

²¹ DEMOEN & VANOVERBEKE 2014.

- *Wat is de relatie tussen de waargenomen bodemhorizonten en het paleolandschap*

De bodemopbouw bleek over het hele onderzoeksterrein erg uniform. Sporen van hellingserosie werden niet aangetroffen. Er bestond dan ook geen concrete relatie tussen de bodem en het landschap.

- *Is de vastgestelde bodemopbouw intact? Hoe kan het ontbreken van bepaalde bodemhorizonten verklaard worden?*

Het ontbreken van de B-horizont is te verklaren door landbouwactiviteiten. De menglaag doet vermoeden dat er mogelijk één à twee keer diepgeploegd geweest is op het terrein die de B-horizont vernietigd heeft. In het zuidelijke deel van het terrein is de ondergrond tot in de C-horizont verstoord door de opbouw en afbraak van een hoeve.

- *Wat was de impact van de bouw en de afbraak van de 19e eeuwse hoeve op de gesteldheid van het bodemarchief? Welke invloed heeft dit op de bewaringstoestand van mogelijk ouder archeologisch erfgoed?*

De bouw en de afbraak van de 19^e eeuwse hoeve hebben het bodemarchief tot op het archeologisch vlak verstoord. Er konden geen archeologische sporen meer worden vastgesteld.

Archeologische sites en ensembles: aard, ligging, bewaringstoestand, impact bodemingrepen en relatie met het paleolandschap

- *Bevatten de lagen archeologische resten? Zo ja, welke?*

Ja, het gaat hierbij voornamelijk om greppels en kuilen.

- *Zijn er sporen aanwezig?*

Ja, er zijn voornamelijk greppels aanwezig, en in mindere mate kuilen en paalkuilen.

- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*

De meeste sporen zijn antropogeen.

- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*

De sporen zijn over het algemeen goed bewaard. In het zuidelijke gedeelte van het plangebied zijn de sporen wel verstoord door de bouw en afbraak van een 19e eeuwse hoeve.

- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*

Er konden geen structuren onderscheiden worden.

- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*

De sporen konden niet exact gedateerd worden maar zijn vermoedelijk in de late middeleeuwen tot de post-middeleeuwen te dateren.

- *Wat is de waarde van de aangetroffen archeologische sporen, structuren of ensembles?*

De aangetroffen sporen hebben een lage archeologische waarde.

- *Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden? Houden ze verband met bepaald activiteiten?*

Er werden geen vondsten aangetroffen.

- *Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, K) en de archeologische sporen?*

Er is geen specifieke relatie tussen de bodem, de landschappelijke context en de archeologische sporen.

- *Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?*

De bouwvoor bevindt zich op een hoogte tussen 47,7 en 49,3 m + TAW.

- *Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?*

De resultaten van de bureaustudie konden fijngesteld worden. Na het bureauonderzoek werd gesteld dat er een hoge archeologische verwachting was, dit kon aangepast worden naar een lage archeologische verwachting.

Onderzoeksvragen omtrent eventueel verder archeologisch onderzoek:

- *Zijn alle doelstellingen van het vooronderzoek gehaald?*

Al de doelstellingen die vooropgesteld worden zijn gehaald.

- *Moet het archeologisch ensemble aangelegd tijdens het vooronderzoek verder worden onderzocht om tot een beter antwoord op de doelstellingen van het vooronderzoek te komen?*

Neen, er werden geen vondsten gedaan, noch werden er sporenclusters aangetroffen waaruit mogelijke structuren tevoorschijn kunnen komen.

- *Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, welk?*

Neen.

- *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?*

Niet van toepassing.

- *Wat is de impact van het huidige gebruik van het terrein op het archeologische erfgoed?*

Het huidig gebruik van het terrein heeft een lage impact op het terrein. De geplande verkaveling zal het archeologisch vlak wel verder verstoren.

- *Welk(e) de(e)l(en) van het terrein komen in aanmerking voor vervolgonderzoek?*

Gezien de lage archeologische waarde van de aangetroffen sporen komen er geen delen van het terrein in aanmerking voor verder onderzoek.

1.5 Besluit:

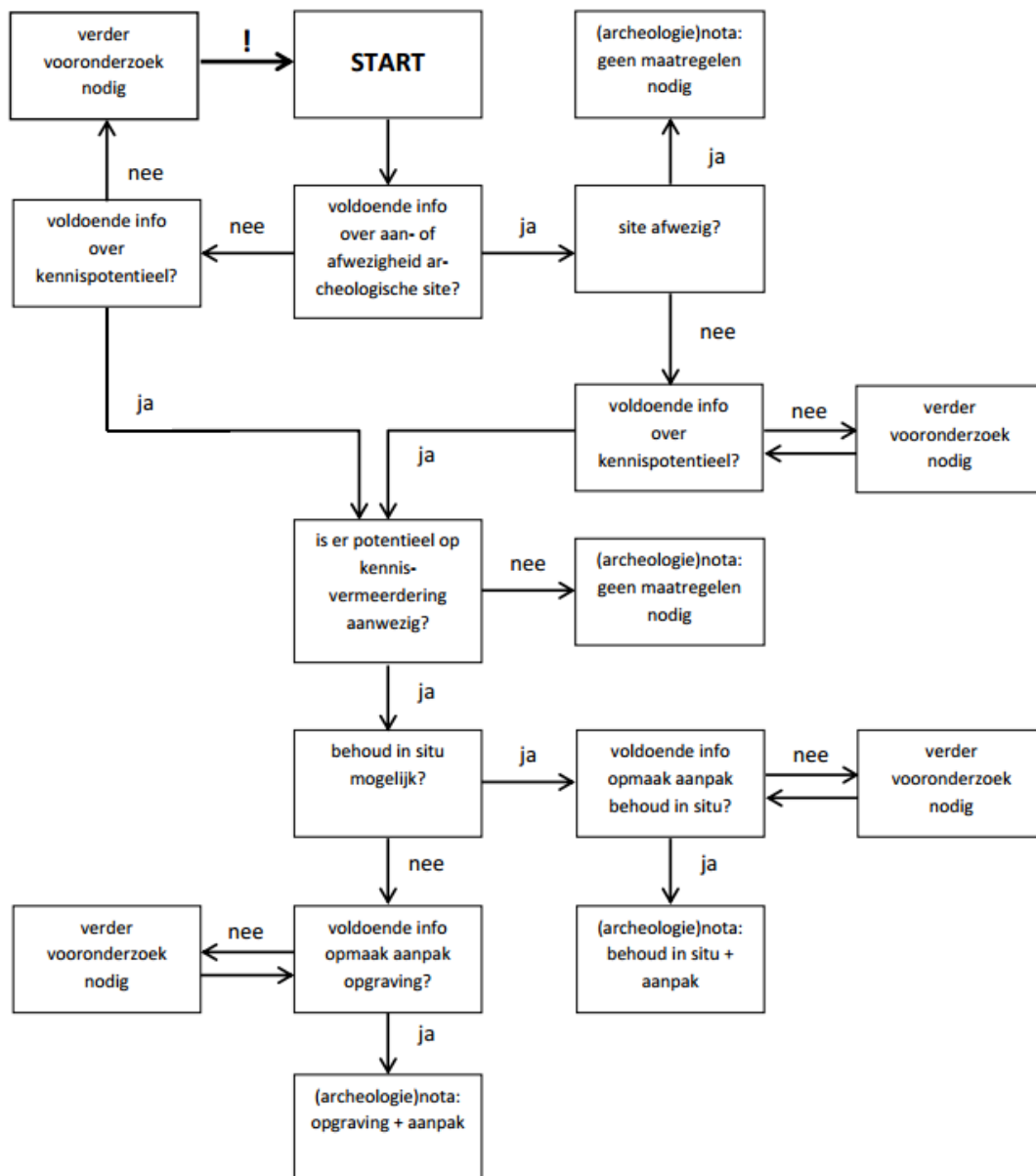
1.5.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden amper archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het enige vermeldenswaardige ensemble waren enkele sporen die aan extensieve inrichting en exploitatie van het landschap gelinkt worden. Deze sporen klimmen op tot de 13^e eeuw. Voor het overige bestond het sporenbestand uit enkele kuilen met geïsoleerde ligging.

Gezien de bijzondere lage archeologische relevantie van het sporenbestand, wordt verder archeologisch onderzoek geen potentieel op relevante en waardevolle kennisvermeerdering toegeschreven.

1.5.2 Volledigheid vooronderzoek

Gezien het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering, zijn volgens de beslissingsboom C.G.P.5.2. geen verdere maatregelen nodig. Het archeologisch onderzoek binnen het kader van de betreffende stedenbouwkundige vergunning is dan ook volledig.

Figuur 13: Beslissingsboom voor verdere archeologisch vooronderzoek.²²

²² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

1.6 Samenvatting

De voorliggende Nota is een verslag van de resultaten van een archeologisch proefsleuvenonderzoek aan de Kortemarkstraat in Ichtegem. Dit onderzoek kwam er naar aanleiding van de resultaten van een Archeologienota in het kader van een nieuwe verkaveling. Binnen het Programma van Maatregelen bij deze archeologienota – die reeds een bureauonderzoek omvatte - werd een prospectie met ingreep in de bodem onder de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

Globaal genomen vallen de resultaten van het proefsleuvenonderzoek mager uit. De meest opvallende sporen waren een cluster van greppels in werkput 1 en een rij van drie paalkuilen in werkput 3. Beiden liepen parallel, of stonde haaks op, de Ruidenbergstraat, die tot ten laatste de 18^e eeuw teruggaat. Meer dan waarschijnlijk vertegenwoordigt deze occupatiefase een erg extensieve bewerking en indeling van het landschap, mogelijk reeds vanaf de volle middeleeuwen.

Voor het overige bestaat het sporenbestand uit enkele onbepaalde kuilen of paalkuilen, die alle worden gekenmerkt door een geïsoleerde ligging. Geen van deze sporen kan met een ruimere occupatie geassocieerd worden. De archeologische waarde van deze sporen is dan ook erg beperkt.

Gezien de bijzondere lage archeologische relevantie van het sporenbestand, wordt verder archeologisch onderzoek geen potentieel op relevante en waardevolle kennisvermeerdering toegeschreven. Gezien het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering, zijn volgens de beslissingsboom C.G.P.5.2. geen verdere maatregelen nodig. Het archeologisch onderzoek binnen het kader van de betreffende stedenbouwkundige vergunning is dan ook volledig.

2 Bijlagen

2.1 Lijst met figuren

Figuur 1: Zicht op de gesloopte hoeve (augustus 2009).	7
Figuur 2: zicht op het achterliggend deel met grasland en boomgaard (augustus 2009).	7
Figuur 3: Coupe op S3.014	23
Figuur 4: S1.010 in het vlak.	24
Figuur 5: Vlakfoto van kijkvenster 1	25
Figuur 6: Coupe op S3.003	26
Figuur 7: Vlakfoto van de verstoring in werkput 1	27
Figuur 8: recente kuil S.3.009 in het vlak (centraal).....	27
Figuur 9: natuurlijk spoor S.3.08 in het vlak (boven) en in de coupe (onder).....	28
Figuur 10: Profiel 2.01	30
Figuur 11: Profiel 1.01	31
Figuur 12: Profiel 3.01	31
Figuur 13: Beslissingsboom voor verderr archeologisch vooronderzoek.	40

2.2 Lijst met tabellen

Tabel 1: Aantal sporen per aard spoor	22
---	----

2.3 Plannenlijst

Plan 1: Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (digitaal; 1:1; 27/06/2016)	2
Plan 2: GRB-kaart met aanduiding van het plangebied (digitaal; 1:1; 27/06/2016)	3
Plan 3: inplantingsplan van de toekomstige bouwwerkzaamheden (digitaal; 1:1; 27/06/2016)	6
Plan 4: Gekende recente verstoringen op het terrein (digitaal; 1:1; 29/06/2017)	8
Plan 5: Voorstel inplanting proefsleuven op GRB (digitaal; 1:1; 29/06/2016)	14
Plan 6: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters op orthofoto (digitaal; 1:1; 02/05/2017)	16
Plan 7: Allesporenkaart op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)	18
Plan 8: Kijkvenster 1 op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)	19
Plan 9: Kijkvenster 2 op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)	20
Plan 10: Kijkvenster 3 op de GRB-kaart (digitaal; 1:1; 02/05/2017)	21
Plan 11: Overzicht van de aangelegde profielen (digitaal; 1:1; 03/05/2017)	32
Plan 12: onderzoeksterrein op de syntheseskaart (digitaal; 1:1; 04/05/2017)	34

2.4 Digitale bijlagen

2.4.1 Allesporenkaart

2.4.2 Sporenlijst

2.4.3 Referentieprofielen

3 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.

AGIV, 2017a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017b. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).

AGIV, 2017c. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

BILLEMONT, J., 2016. Archeologienota met uitgesteld vooronderzoek Ichtegem, Kortemarkstraat.

DEMOEN, D. & VANOVERBEKE, R., 2014. *Archeologische opgraving Koekelare - Barnestraat, BAAC Vlaanderen Rapport 60*, Gent (Mariakerke): BAAC Vlaanderen.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Alle sporenplan